

att återbetalningstiden utsträcker till 8 år, under hvilka 1,500 R:dr årligen inbetalas, med det medgifvande för öfrigt, som redan i Utlåtandet N:o 9 blifvit föreslaget, att ränta å det oguldna beloppet icke skall beräknas; och tillstyrker Utskottet alltså,

att Jacobsson må medgifvas verkställa inbetalningen af sin skuld till Lånekontoret i Göteborg å 12,000 R:dr under åtta på hvarandra följande år, sålunda att 1,500 R:dr betalas före slutet af år 1868 och derefter före hvarje följande års slut ett lika belopp, intilldess omförmälda 12,000 R:dr blifvit till fullo inbetalade; allt med befrielse för Jacobsson från erläggande af upplupen och upplöpande ränta å det oguldna beloppet, men under förbehåll att Jacobsson för betalningarnes fullgörande ställer säkerhet, som af Styrelsen öfver Lånekontoret varder godkänd.

Stockholm den 20 April 1868.

W. F. Tersmeden.

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli d. 20 April 1868, kl. 4 e. m.

Memorial, angående 1:sta, 2:dra och 3:dje Artiklarna i Bankoreglementet.

Vid granskning af de föreskrifter, som innefattas i ofvannämnda delar af Bankoreglementet, har Utskottet funnit desamma icke vara föremål för vid Riksdagen väckta förslag eller eljest erfordera ändringar, med undantag af hvad

här nedan omförmäles; hvadan i det blifvande Bankoreglementet alla hithörande föreskrifter, som icke i detta Memorial äro upptagna, komma att oförändrade bibehållas.

Beträffande *första artikeln, om Riksbankens verksamhet, dess grundfond och reservfond*, kräfver endast § 4, om reservfonden, någon ändring, dels med anledning deraf, att numera den förutvarande skiftes- och odlings-låneräkningen är avslutad, dels i hvad paragrafen innehåller angående utbetalning till Riksgälds-kontoret af vinstmedel, i hvilket sistnämnda afseende paragrafen bör ändras till enlighet med det af Riksdagen rörande bankovinsten fattade beslut.

Utskottet hemställer,

1:o

att § 4 i Bankoreglementet må få följande, allenast i ofvan omförmälda delar ändrade lydelse:

Skilnaden emellan beloppet af högsta tillåtna sedel-utgifning och beloppet af beräknad sedelstock utgör Riksbankens *reservfond*.

Till denna fond skola öfverföras:

1:o) inbetalningarne i utestående lån mot inteckning uti hus och jord i städerna samt på äldre lånebanko-obligationer;

2:o) återbetalda filialbanks-försträckningar;

3:o) inbetalningar å obligationer;

4:o) inbetalningar å Allmänna hypoteksbankens skuld för öfvertagna fordringar mot inteckning i fast egendom på landet;

5:o) inflytande vinstmedel.

Och berättigas Fullmäktige derjemte att, om och när någon del af handels- och näringsdiskontfonden eller allmänna diskontfonden befinnes obegagnad, öfverflytta de icke använda medlen till reservfonden, med förbindelse för Fullmäktige att, derest Riksbankens ställning det medgifver, dessa medel återställa, då de varda för det ursprungliga ändamålet erforderliga.

Från reservfonden skola afföras:

1:o) det belopp, 1,500,000 Riksdaler af Riksbankens under år 1866 upplupna vinst, som under detta år skall till Riksgälds-kontoret aflemnas;

2:o) den förstärkning af handels- och näringsdiskont-

fonden vid Diskont- och Lånekontoren, som erfordras då uttagningarne på upp- och afskrifningsräkning öfverstiga i kassa eller på räkning innestående belopp;

3:o) de för Riksbankens ränteutgifter, förvaltningskostnader m. m. erforderliga medel;

äfvensom, då Riksbankens säkerhet det medgifver och allmänna rörelsen sådant påkallar, förstärkningar af handels- och näringsdiskontfonden samt medel för likvid af obligationer, som Riksbanken, på grund af uppgjort kontrakt eller eljest, öfvertager eller inköper; allt under vilkor att det stadgade maximum för sedelstock ej öfverskrides.

I andra artikeln, om metalliska kassan, invexlingen af sedlar, utmyntningen och Riksbankens sedelstock, finnas uti § 13 lemnade bestämmelser angående profning vid Myntverket af silfver och guld, som till Riksbanken eller för dess räkning levereras. Den nuvarande bestämmelsen i afseende på guld, att allt sådant, som till Riksbanken eller för dess räkning levereras, skall undergå prof af vederbörande vid Myntverket, bör, sedan det vid förra riksdagen blifvit beslutadt att i Riksbanken finge omedelbart in- och utvexlas utländska guldmynsorter, undergå en sådan förändring, att utländskt guldmynt, likasom redan är förhållandet med äldre Svenska silfvermynsorter och utländskt silfvermynt, som erbjudes till omedelbar invexling, varder undantaget från föreskriften om probering vid Myntverket. Derjemte och under förutsättning att det af Kongl. Maj:t framställda samt af Sammansatt Banko- och Lag-Utskott tillstyrkta förslaget att i stället för dukater skola utmyntas guldmynt å francsvalör vinner Riksdagens bifall, bör nuvarande bestämmelsen, att de attester Myntverket afgifver öfver proberadt guld och silfver skola utvisa ej mindre beloppet i fint än äfven värdet i riksdaler eller dukater, förändras.

Utskottet föreslår derföre,

2:o

att § 13 i nuvarande Bankoreglemente må få följande förändrade lydelse:

Med undantag af kontrolleradt verksilfver, äldre Svenska silfvermynsorter, sådant utländskt silfver eller guldmynt, som erbjudes till ome-

(Jfr § 13.) Allt silfver, som till Banken eller för dess räkning levereras, med undantag af kontrolleradt verksilfver, äldre Svenska silfvermynsorter och

delbar invexling efter de af Fullmäktige fastställda pris, samt kontrolleradt dukat- och arbetsguld, skall allt silfver och guld, som till Riksbanken eller för dess räkning levereras, hädanefter, i likhet med hvad hittills vanligt varit, undergå prof af vederbörande vid Myntverket, hvilkas deröfver utfärdande attester skola utvisa ej mindre verkliga beloppet i fint, än äfven värdet i Svenskt mynt.

sådant utländskt mynt, som erbjudes till omedelbar invexling efter de af Fullmäktige fastställda pris, äfvensom allt guld, hvilket likaledes varder levererad, med undantag af kontrolleradt dukat- och arbetsguld, kommer hädanefter att, i likhet med hvad hittills vanligt varit, undergå prof af vederbörande vid Myntverket, hvilkas deröfver utfärdande attester skola utvisa ej mindre verkliga beloppet i fint, än äfven värdet i Riksdaler eller dukater.

I § 15 föreslår Utskottet allenast utbyte af ordet "slagskatt" till "myntskatt", hvilket sednare Utskottet anser vara riktigare; hvadan § 15 skulle erhålla följande lydelse:

3:o.

Fullmäktige berättigas att, efter särskild pröfning för hvarje fall, kunna, om de finna sådant lämpligt och för Riksbanken fördelaktigt, befria den eller dem, som till Riksbanken afemna silfver eller guld i plants, från erläggande af myntskatt.

Den närvarande § 16 i Bankoreglementet lyder sålunda: "Enligt § 1 i Lagen för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830, jemförd med §§ 1 och 2 i Lagen angående myntbestämningen af samma dag, är Banken ovilkorligen skyldig att, när så påfordras, sina sedlar med Svenskt silfvermynt inlösa efter den grund, att 128 skillingar banko eller 4 Riksdaler Riksmünt gälla lika med en Riksdaler i silfver, efter den, med afseende å slagskattens beräkning i myntet, af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer förändrade 1664 års myntfot; börande Fullmäktige tillse att, såvidt ske kan, prägladt silfvermynt af alla fastställda sorter städse finnes i förråd.

Denna § innehåller således i dess förra del allenast ett upprepande af hvad som stadgas i § 1 af Lagen angående myntbestämningen.

De i nämnda lag begagnade uttrycken: "efter den, med afseende å slagskattens beräkning i myntet, af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer förändrade 1664 års myntfot", äro emellertid så obestämda, att de kunna föranleda och verkligen föranledt missförstånd, ithy att man föreställt sig, det silfvermyntet

skulle innehålla mindre quantitet silfver, än gällande förordning om myntet bestämmer, nemligen så mycket mindre som slagskatten utgör, eller $\frac{3}{4}$ procent.

Detta är dock icke förhållandet, såsom Utskottet torde få med ett exempel upplysa.

Om två skålpund myntsilfver eller 20,000 korn, af den bestämda halten, som är toflödlig, inlemnas till Myntverket för myntning, så utmyntas deraf verkligen det, i myntordningen bestämda antal af 25 hela Riksdaler silfverspecie, hvilka innehålla den bestämda vigten i silfver, eller 800 korn = 8 ort på hvarje (deraf 6 ort silfver och 2 ort koppar). Men Myntverket behåller för sin egen räkning, såsom slagskatt, $\frac{3}{4}$ procent af de myntade 25 specierna, eller silfver till ett belopp som motsvarar 0,1877 specie, och återställer till silfrets inlemnare endast återstoden; hvilket med andra ord vill säga, att man, för erhållande från myntverket af 25 hela Riksdaler specie eller motsvarande antal smärre mynt, måste till Myntverket inlemnna tre fjerdedels procent silfver utöfver de 20,000 korn, som åtgå till nämnda 25 specier, eller 20.150 korn.

Utskottet har ansett den omförmälda tvetydigheten kunna och böra ur den nämnda §:n i Bankoreglementet undanrödjas derigenom, att de ifrågasvarande orden utbytas mot ett enkelt återopande af gällande förordning om rikets mynt; och föreslår fördenskull,

4:o

att 16 § i Bankoreglementet må få följande förändrade lydelse:

“Enligt § 1 i Lagen för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830, jemförd med §§ 1 och 2 i Lagen angående myntbestämningen af samma dag, är Riksbanken ovilkorligen skyldig att, när så påfordras, sina sedlar med Svenskt silfvermynt inlösa efter den grund, att 128 skillingar banko eller 4 Riksdaler Riksmünt gälla lika med en Riksdaler i silfver i enlighet med gällande Förordning om rikets mynt; börande Fullmäktige tillse att, såvidt ske kan, prägladt silfvermynt af alla fastställda sorter städse finnes i förråd.“

I motion N:o 81, Första Kammaren, har Herr *A. O. Wallenberg* hemställt, att Riksdagen måtte besluta, att 20 § i Bankoreglementet må ändras derhän, att en hvar, som åtnöjes med silfverplants till den quantitet, som motsvarande silfvermynt skall innehålla, bör emot Riksbankens sedlar erhålla denna valuta, så vida han vill emottaga hel plants och ej delning deraf ifrågasättes.

Enligt nuvarande 20 § i reglementet är det åt Fullmäktige öfverlemnadt att kunna, i stället för Svenskt silfvermynt, utgifva icke allenast utländska silfvermyntsorter mot det af Fullmäktige fastställande utvexlingspris, utan äfven

silfver- och guldplantsar mot det pris, som Fullmäktige, med afseende å Bankens fördel och med ledning af priset å silfver och guld på utrikes orter, bestämma.

Det skulle innebära en oriktig uppfattning af Riksbankens uppgift och skyldighet, om en fordringsegares begäran att erhålla sin fordran gulden i landets mynt, på sätt som lag bestämmer, från Riksbankens sida möttes med obehågenhet eller försvårande omvägar; men å andra sidan sträcker sig Riksbankens skyldighet, enligt hittills gällande bestämmelser, icke derhän, att fordringsegaren må efter sin önskan bestämma, huruvida hans fordran skall gäldas med mynt eller ommyntadt silfver, utan beror det på öfverenskommelse mellan Riksbanken och fordringsegaren både huruvida och efter hvilken beräkning af priset, uttryckt i det lagliga myntet, ommyntadt silfver må i stället för det myntade lemnas.

Visserligen kan det sägas, att, liksom de smärre, med Statens prägel till bestyrkande af deras verkliga värde försedda metallstycken, hvaraf myntet består, hafva erhållit denna form för att kunna vid smärre byten begagnas, så äro större metallstycken i plantsform, om hvilkas värde ett af sakkunnige meddeladt intyg är lemnadt, ett liiquidationsmedel, som företrädesvis lämpar sig för den större rörelsen, när denna icke kan för sitt behof betjena sig af de andra, ännu beqvämare utvägarne genom vaxlar och dylikt; och torde det vara ovedersägligt att under vanliga och normala förhållanden det i allmänhet är fördelaktigare både för affärsmannen att, när han nödgas remittera klingande valuta, dertill använda plantsar, och för Riksbanken att lemna sådana i stället för mynt, hvadan, då den synpunkten fasthålles, att rörelsens behof af liiquidationsmedel bör så mycket möjligt lättas och icke försvåras eller fördyras, båda parternas fördel i allmänhet öfverensstämmer. Men då begreppet af laggildt betalningsmedel tillkommer endast det präglade myntet, torde Riksbankens ovilkorliga skyldighet icke böra utsträckas utöfver detta, och alltså såväl utlemnandet af plantsar som prisbestämmelsen å dessa böra fortfarande, liksom hittills, vara förbehållna åt Fullmäktiges bepröfvande.

På dessa skäl hemställer Utskottet,

5:o

att Herr Wallenbergs förevarande förslag icke må af Riksdagen bifallas.

Ut i den 21 § är det ålagdt Fullmäktige att låta efter hand och i mån af rörelsens behof uppmynta Riksbankens silfverförråd, äfvensom att föranstalta, att Riksbankens behållningar i guld vardas, i mån af behof, till dukater utmyntade.

Orden "till dukater" kunna, utan att stadgandets mening deraf lider, uteslutas, och torde äfven böra det, för den händelse Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts förslag om dukatutmyntningens upphörande samt utgifvande i stället af guldmynt å francs-valör, hvadan Utskottet hemställer,

6:o

att 21 § i reglementet må, allenast med uteslutande af ofvan anförda ord, få denna lydelse:

"Fullmäktige ega att efter hand och i mån af behof låta uppmynta Riksbankens silfverförråd, så att icke något afbrott i utvexlingens jemna gång må inträffa eller hinder möta att med Svenskt gängbart silfvermynt förskottsvis infria Myntverkets attester, på sätt i § är stadgadt; egande Fullmäktige att, efter eget ompröfvande, vid myntningen låta använda det Riksbankens silfver, myntadt eller omyntadt, som dertill anses för Riksbanken förmånligast.

Fullmäktige låta jemväl föranstalta, att Riksbankens behållningar i guld varda, i mån af behof, utmyntade."

Af enahanda anledning, som nyss är anford, torde det blifva nödigt att åberopandet i reglementets § 22 af Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835, hvilken numera är gällande endast i hvad angår myntning af dukater, uteslutes; med afseende hvarpå Utskottet hemställer,

7:o

att 22 § i reglementet må få denna förändrade lydelse:

"Silfver- och guldmynt präglas å de valörer, som i gällande förordningar äro bestämda."

Herr *A. W. Björck* har uti motion N:o 272, Andra Kammaren, med anledning af det förslag han i en annan motion framställt om förändring af silfvermyntet, hemställt, dels att ett nytt formulär för sedelmyntet måtte fastställas, dels att emellertid sedlar i Rikets Ständers Banks namn må fortfarande utgifvas, och dels att de Bankofullmäktige tillkommande åtgärder för tillvägabrindande af nytt sedelmynt i enlighet med det i 29 § af Bankoreglementet stadgade formulär måtte tillsvidare inställas.

Antagande, att Riksdagen godkänner Sammansatta Banko- och Lag-Utskottets afstyrkande af Herr Björcks förslag om ändring af silfvermyntet, hemställer Utskottet,

8:o

att Herr Björcks nu förevarande motion icke må till någon åtgärd föranleda.

I reglementets *tredje artikel*, om depositions- och postvexel-rörelserna, har ingen ändring ansetts nödig.

Stockholm den 20 April 1868.

W. F. Tersmeden.

Reservationer:

vid 4:de punkten af Herr *C. A. Mannerskantz*, och vid 5:te af Herr *J. Lindström*.

Herrar *J. Ekman* och *J. Rundbäck* ville hafva anmaldt, att de icke deltagit i behandlingen af hvad som rörer andra artikeln i reglementet.
